

Total No. of Questions—4+3]

[Total No. of Printed Pages—11

Seat No.	
-------------	--

[5412]-101

M.J.M.C. (First Semester) EXAMINATION, 2018

CJ-101 : LANGUAGE SKILLS FOR MEDIA

(2010 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

- N.B. :—** (i) *All* questions are compulsory.
(ii) Figures to the right indicate full marks.

(For English Medium)

1. Write an article of about **200-250** words on any *one* of the following : [8]

(You may use imaginary details where necessary).

- (1) Cashless Transactions
- (2) Goods and Services Tax(GST)
- (3) Transparent Administration.

2. Attempt (a) Translation *or* (b) Editing : [3]

(a) Translate any *one* of the following into Marathi *or* Hindi :

- (I) NEW YORK :— A 43-year-old Indian-origin store owner in the US has been shot dead outside his home, just days after an Indian engineer was killed in Kansas+ in a hate crime shooting that had sent shockwaves across the country. Harnish Patel, 43, the owner of a convenience

P.T.O.

store in Lancaster County, South Carolina, was found dead of gunshot wounds in the front yard of his home on Thursday, coroner and police officials said. Patel closed his store and drove in his silver minivan to his nearby home where authorities believe he was confronted by his killer. The store is about 6 km from his house, The Herald reported.

- (II) LUCKNOW :— Suffering a humiliating defeat, BSP national president Mayawati today accused the BJP of tampering with the Electronic Voting Machines in a way that whichever button was pressed the vote was cast in favour of the 'lotus'.

In Delhi, the Election Commission in Delhi promptly rejected Mayawati's claim, saying her demand for a repoll using ballot papers was legally untenable. The Commission also listed a series of mechanical and electronic measures it takes to prevent tampering of EVMs.

Speaking to reporters at the BSP headquarters, Mayawati said she had already written to the Election Commission in this regard, demanding to stall the election results till the matter was investigated.

- (b) Edit and rewrite any *one* of the following news items correctly and give a suitable headline :

- (I) IMPHAL :— The human rights activist contested from Thoubal against CM Okram Ibobi Singh and secured only 90 votes

After taking a beating in the Manipur elections, human rights activist Irom Sharmila Chanu announced on Saturday that she will “quit politics”.

Ms. Sharmila, 44, contested from Thoubal against Congress Chief Minister Okram Ibobi Singh and secured only 90 votes, less than the votes polled in favour of NOTA. On saturday, The activist, known for her 16-year-old fast demanding the repeal of the Armed Forces Special Powers Act (AFSPA), sit alone at her modest house in Imphal, without any Supporter by her side. wrapped in a red and White shawl, tears run down her eyes as she told journalists “People have let me down.”

- (II) LUCKNOW :— In uttar Pradesh, where Muslims comprise 19% of the population, the number from the minority community in the House has declined to 24. It's a marke difference from the 2012 polls when 69 Muslim MLAs entered the legislature.

In a state where Muslims are a sizeable vote bank, BJP did not field a single muslim in the 403 seats. Muslims have a Storng presence in west UP, Rohilkhand, Terai

and east UP, and they, along with Yadavs and Dalits, have been the core vote bank of Congress, SP and BSP. this social arithmetic traditionally made them key in candidate selection.

fewer Muslims on the victory podium indicates that the community's voting preference against BJP was offset by a bigger consolidation of Hindu castes in what is Known as reverse Polarisation.

3. Attempt (a) Translation or (b) Writing a passage : [4]

(a) Translate any *one* of the following into English :

(I) अरावली के जंगल में मिला कैलाश सत्यार्थी का प्रशस्तिपत्र :

नई दिल्ली :— नोबल पुरस्कार विजेता कैलाश सत्यार्थी के घर से चोरी हुए प्रशस्ति पत्र को दिल्ली पुलिस ने एक महीने बाद ढूँढ निकाला है। सूत्रों के अनुसार आरोपियों ने घटना को अंजाम देने के बाद प्रशस्ति पत्र को अरावली के जंगल में एक पत्थर के नीचे दबा दिया था। पिछले महीने कैलाश सत्यार्थी के घर में हुई चोरी के दौरान आरोपी प्रशस्ति पत्र के साथ कई अन्य मेडल भी चुरा ले गए थे। पुलिस ने इस मामले में तीन लोगों को गिरफ्तार कर मेडल तो बरामद कर लिए थे, लेकिन प्रशस्ति पत्र नहीं मिला था। संगम विहार में रहने वाले प्रत्यक्षदर्शी ने बताया कि शुक्रवार को पुलिसकर्मी कर्णी सिंह शूटिंग रेंज के पास जंगल में जांच कर रहे थे। करीब दो घंटे से ज्यादा समय तक चली जांच में पुलिस को मौके से एक बैग मिला, जिसमें

से पुलिस को प्रशस्ति पत्र मिला। प्रत्यक्षदर्शी के अनुसार बैग काफी बुरी हालत में पत्थर के नीचे से निकाला गया थी। जिसकी जांच पहले पुलिसकर्मियों ने की और बाद में उसे अपने साथ लेकर चले गए।

(II) विचारवंत डॉ. कृष्णा किरवलेंची कोल्हापुरात हत्या :

कोल्हापूर :- ज्येष्ठ विचारवंत आणि साहित्यिक प्रा. डॉ. कृष्णा किरवले यांची हत्या झाली आहे. म्हाडा कॉलनी परिसरातील राहत्या घरी ही घटना घडली. हत्येचं कारण अद्याप अस्पष्ट असून, राजारामपुरी पोलिस घटनास्थळी दाखल झाले आहेत.

ज्येष्ठ साहित्यिक आणि विचारवंत डॉ. कृष्णा किरवले यांची कोल्हापूरमधील त्यांच्या राहत्या घरी हत्या झाली आहे. कृष्णा किरवले म्हाडा कॉलनीमध्ये वास्तव्यास होते. किरवले यांच्या हत्येचे कारण अद्याप अस्पष्ट आहे. सध्या राजारामपुरी पोलिस घटनास्थळी दाखल झाले आहेत. पोलिसांकडून या प्रकरणाचा पुढील तपास सुरू आहे. प्राथमिक तपासानंतर सुतारकाम करणाऱ्या व्यक्तीने क्षुल्लक कारणातून किरवलेंची हत्या केल्याची माहिती पोलिसांनी दिली आहे.

(b) Write a news paragraph of about **100** words on any *one* of the following using the points given below :

(I) NASHIK :— Rough and cloudy weather waked up the grapes procurers in Nashik district. On the other hand the mercury also came down and cold condition forced the procurers to concern over the cash crops. Due to the cold and cloudy weather the grapes procurement is likely to reduce. At begging of March there was good condition for this horticulture farm.

(II) PUNE :— Festival of colours means Holi in Pune, this year no scarcity in Pune. Levels of dams are normal. Drinking water supply is satisfactory, by the municipal corporation. In rural area of the corporation villagers are happy due to good monsoon season during the last year.

4. Do as directed (each sub-question carries **2** marks) : [10]

(1) Correct the spellings of the following words :

- (I) Enchrachment
- (II) Misapropreation
- (III) Supersesion
- (IV) Commandable.

(2) Rewrite the following sentences replacing the bracketed words by using the clues given below :

(Clues : white elephant, select, sine die, on the eve of)

- (I) The President addressed the nation (on the previous evening of) Independence Day.
- (II) The speaker adjourned the house (indefinitely).
- (III) The Committee (picked out) the best candidates for the elections.
- (IV) Public sector has become a (huge burden) for the government.

(3) Complete the sentences with the correct form of tense :

(I) The angry crowd ..... the thief. (lynch)

(II) The social system of the many countries is .....
with corruption. (infect)

(III) The police have ..... seven persons in the
urea scam. (indict)

(IV) The elected government of Nawaz Sharif was .....
by the military rule. (oust)

(4) Do as directed :

(i) Write synonyms :

(a) Triumph

(b) Query.

(ii) Write antonyms :

(a) Abundant

(b) Justice.

(5) Punctuate the following :

a few days ago journalist also mentioned this at a press conference
to which I did not pay any heed, she said.

(मराठी माध्यमासाठी)

वेळ : 1½ तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

1. पुढीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर छोटा लेख (सुमारे 200 ते 250 शब्दांत) लिहा : [8]

(आवश्यकता वाटल्यास काल्पनिक तपशील वापरण्यास हरकत नाही)

(अ) रोकडविरहीत व्यवहार

(ब) वस्तू आणि सेवाकर (जीएसटी)

(क) पारदर्शक प्रशासन.

2. (अ) पुढीलपैकी कोणत्याही एका परिच्छेदाचे इंग्रजीत भाषांतर करा : [3]

(I) वॉशिंग्टन :— पाकिस्तानला दहशतवाद प्रायोजक देश घोषित करण्याची मागणी अमेरिकी काँग्रेसच्या खासदाराने केली आहे. यासंबंधीचे विधेयक त्यांनी अमेरिकी सिनेटमध्ये मांडले आहे. सभागृहाच्या दहशतवादसंबंधी उपसमितीचे अध्यक्ष टेड पो यांनी कनिष्ठ सभागृह म्हणजेच 'हाऊस ऑफ रिप्रेझेंटेटिव्ह' मध्ये गुरुवारी हे विधेयक मांडले. 'पाकिस्तान स्टेट स्पॉन्सर ऑफ टेररिझम ॲक्ट (एचआर 1449)' असे या विधेयकाचे नाव आहे.

पाकिस्तानला करण्यात येणारी मदत बंद करण्याची हीच योग्य वेळ आहे आणि त्यांना दहशतवादाचा प्रायोजक देश ने नाव द्यायला हवे, असेही पो यांनी म्हटले. नवनिर्वाचित अध्यक्ष डोनाल्ड ट्रम्प यांनी 90 दिवसांच्या आत अहवाल सादर करून पाकिस्तानने आंतरराष्ट्रीय दहशतवाद रोखण्यासाठी कोणते सहकार्य दिले, याबाबत स्पष्ट करावे, अशी मागणीही त्यांनी केली.

(II) कानपूर :- भोपाळ-उज्जैन एक्सप्रेसमधील बॉम्बस्फोट आणि लखनऊ मध्ये झालेली चकमक, अशा दोन घटनांशी संबंधित दोन फरार संशयित दहशतवाद्यांना आज कानपूरमधून अटक करण्यात आली आहे. गौस मोहम्मद आणि अजहर अशी या संशयित दहशतवाद्यांची नावे आहेत.

लखनऊ चकमक प्रकरणात लखनऊ पोलिस या दोघांचा शोध घेत होते. या दोघांपैकी एक दहशतवादी अजहर काही दिवसांपूर्वी पोलिसांना गुंगारा देत पळून जाण्यात यशस्वी झाला होता. मात्र गुप्तचर यंत्रणांनी दिलेल्या माहितीनंतर दोघांनाही जेरबंद करण्यात पोलिसांना यश आले.

लखनऊमधील ठाकूरगंज भागात झालेल्या चकमकीत दहशतवादी सैफुल्लाह मारला गेला होता. सैफुल्लाहजवळ सापडलेली स्फोटक सामुग्री फार मोठ्या दहशतवादी हल्ल्यासाठी पुरेशी असल्याचे सिद्ध झाले आहे.

(ब) पुढीलपैकी कोणत्याही एका उताऱ्याचे मराठीत भाषांतर करा : [4]

(I) PANAJI :— The Congress is expected to submit its list of MLAs supporting the party's claim to form government in Goa on Sunday afternoon to the Governor Mridula Sinha, All India Congress Committee General Secretary Digvijaya Singh said on Saturday late evening.

“We will stake our claim with the Governor as soon as election of the Congress legislative party leader is over. We hope to submit our list on Sunday sometime in the afternoon to the Governor,” Mr. Singh told presspersons in the city.

(II) RAIPUR :— Twelve Central Reserve Police Force (CRPF) personnel were killed when they “walked into an ambush,” laid by Maoists in Chhattisgarh’s Sukma district on Saturday morning. Home Minister Rajnath Singh is expected to reach State capital Raipur on Saturday evening to take stock of the situation. The attack against the central forces is one of the biggest in the past two years. The National Democratic Alliance government has claimed credit for reducing Maoist related violence by about 40-50 percent. The incident took place around 9.15 am on Saturday when more than hundred CRPF personnel were on way to provide security to a road construction party.

3. पुढील नमूद सूचनांनुसार उत्तरे लिहा (प्रत्येक उपप्रश्न दोन गुणांसाठी आहे) : [10]

(1) पुढील शब्द शुद्ध रूपात लिहा :

- (अ) ग्रहपाठ
- (ब) टिपन्नी
- (क) अधीवत्का
- (ड) तिरसकरनीय.

(2) पुढील वाक्ये शुद्ध करून लिहा :

- (अ) आपल्या पुर्वजांणी त्याची पुजा करावयास सांगितले आहे.
- (ब) महाराष्ट्र शासनाने आदीवासींच्या हिताकरता निरनीराळ्या योजना सुरू केल्या आहेत.

(3) वाक्प्रचाराचा वापर करून वाक्य लिहा :

(अ) किल्ली फिरविणे

(ब) तुणतुणे वाजविणे.

(4) समानार्थी शब्द लिहा :

(अ) शिक्षक

(ब) मास.

(5) अनेकवचन लिहा :

(अ) राजीनामा

(ब) बाई.

munotes.in

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	
-------------	--

[5412]-102

MJMC (I-Sem.) EXAMINATION, 2018

CJ 102 : NEWS REPORTING AND WRITING (1)

(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— Figures to the right indicate full marks.

1. (a) What are the qualities of a News Reporter ? Elaborate. [10]

Or

(b) Enlist the news values. Explain any *five*. [10]

2. (a) As a News Reporter, how will you crosscheck the information of an accident from various sources ? [10]

Or

(b) What is lead of News ? What are various types of lead ?
Write a lead of any News. [10]

3. Write a short note any *one* from the following : [5]

(a) Objectivity

(b) Inverted Pyramid

(c) Chief Reporter.

P.T.O.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 1½ तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

1. (अ) बातमीदाराची गुणवैशिष्ट्ये कोणती? थोडक्यात स्पष्ट करा. [10]

किंवा

- (ब) बातमी मूल्यांची यादी करा. कोणतीही पाच स्पष्ट करा. [10]

2. (अ) एक बातमीदार म्हणून तुम्ही एखाद्या अपघाताच्या माहितीची विविध सूत्रांकडून तपासणी कशी कराल ? [10]

किंवा

- (ब) बातमीचा शिरोभाग म्हणजे काय? विविध प्रकारचे शिरोभाग कोणते? एका बातमीचा शिरोभाग लिहा. [10]

2. खालीलपैकी कोणताही एक थोडक्यात टीप लिहा : [5]

- (अ) वस्तुनिष्ठता
(ब) उलटा त्रिकोण
(क) मुख्य बातमीदार.

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	
-------------	--

[5412]-103

MJMC (I-Sem.) EXAMINATION, 2018

CJ 103 : NEWS EDITING (1)

(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— Figures to the right indicate full marks.

1. (a) State the structure of an editorial department of a newspaper and explain the functions of the News Editor. [10]

Or

- (b) What are the functions of a sub-editor. Give the information about the basic tools of editing. [10]

2. (a) What are the functions of the news headlines ? State in brief, the types of news headlines. [10]

Or

- (b) Explain the importance of coordination between photographer, reporter and sub-editor. [10]

3. Write short note on any *one* from the following : [5]

(a) Horizontal Layout

(b) Photo Caption

(c) Style Book.

P.T.O.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 1½ तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

1. (अ) एका वृत्तपत्राच्या संपादन विभागाची रचना सांगून वृत्तसंपादकाची कार्ये स्पष्ट करा. [10]

किंवा

- (ब) उपसंपादकाची कार्ये कोणती? संपादनाच्या मूलभूत साधनांची माहिती द्या. [10]

2. (अ) वृत्त मथळ्यांची कार्ये कोणती? वृत्त मथळ्यांच्या प्रकारांची थोडक्यात माहिती द्या. [10]

किंवा

- (ब) छायाचित्रकार, बातमीदार आणि उपसंपादक यांच्यातील समन्वयाचे महत्त्व विशद करा. [10]

3. खालीलपैकी कोणती एक टीप लिहा : [5]

- (अ) आडवी मांडणी
(ब) छायाचित्राचा मजकूर
(क) शैली पुस्तिका.

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	
-------------	--

[5412]-104

MJMC (I-Sem.) EXAMINATION, 2018

CJ 104 : FEATURE WRITING (1)

(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— Figures to the right indicate full marks.

1. (a) What is the difference between feature and news report ?
Explain with example. [10]

Or

- (b) Why is research important in feature writing ? Elaborate.[10]

2. (a) What is column writing ? Write about the column which you
read regularly in your favorite newspaper. [10]

Or

- (b) State the structure of a feature. Write a summary lead of
a feature on any topic. [10]

3. Write a short note on any *one* from the following : [5]

- (a) News Letter
(b) Analytical Story
(c) Interview.

P.T.O.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 1½ तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

1. (अ) वृत्तलेख आणि फीचर यातील फरक काय? उदाहरणासह स्पष्ट करा. [10]
किंवा
(ब) वृत्तलेख लेखनात संशोधन महत्वाचे का असते? विशद करा. [10]
2. (अ) स्तंभलेखन म्हणजे काय? तुमच्या आवडत्या वृत्तपत्रात तुम्ही नियमित वाचत असलेल्या स्तंभाचा मागोवा घ्या. [10]
किंवा
(ब) वृत्तलेखाची रचना मांडा. कोणत्याही विषयावर एका वृत्तलेखाचा सारांश शिरोभाग लिहा. [10]
3. खालीलपैकी कोणती एक टीप थोडक्यात लिहा : [5]
(अ) वार्तापत्र
(ब) विश्लेषणात्मक कथन
(क) मुलाखत.

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5412]-105

MJMC (First Semester) EXAMINATION, 2018

WORLD VIEW

(Paper-105 : Issues, Ideas and Challenges-1)

(2013 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 50

N.B. :— (i) All questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

1. There is a serious requirement of strong opposition party in democracy. Justify. [15]

Or

Answer all the following questions in brief : [15]

- (i) How are certain politicians repeating the British policy of 'Divide and Rule' for their own/party benefits ?
- (ii) Are television news channels objectively playing their role of reporting ? Support your answers with examples.
- (iii) Describe Dr. Babasaheb Ambedkar's contribution in social reforms.
2. Discuss the controversy surrounding Rafael deal in the present political context. [15]

Or

Answer all the following questions in brief : [15]

- (i) What steps state government should do to tackle drought situation in Maharashtra ?

P.T.O.

- (ii) Discuss the relevance of Saint poets' teaching in bringing social harmony.
- (iii) Explain the contribution of Justice Ranade in Indian renaissance.

3. Write short notes on (any four) : [20]

- (i) Uddhav Thackrey
- (ii) Rajarshee Shahu Maharaj
- (iii) Section 377 of Indian Penal Code
- (iv) Nadia Murad
- (v) Statue of Unity
- (vi) Pro Kabaddi League.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 50

सूचना :— (i) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

(ii) उजवीकडील आकडे प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

1. लोकशाहीत एका कणखर विरोधी पक्षाची नितांत गरज असते. हे विधान स्पष्ट करा. [15]

किंवा

पुढील सर्व प्रश्नांची संक्षिप्त उत्तरे लिहा : [15]

- (i) काही ठराविक राजकीय नेते स्वतःच्या/पक्षाच्या फायद्यासाठी ब्रिटिशांची 'तोडा व राज्य करा' नीति कशा पद्धतीने वापरत आहेत ?
- (ii) दूरचित्रवाणी वृत्तवाहिन्या तटस्थपणे स्वतःची भूमिका बजावीत आहेत का ? सोदाहरण स्पष्ट करा.
- (iii) सामाजिक सुधारणांसाठी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे योगदान विशद करा.

2. सध्याच्या राजकीय परिस्थितीमध्ये रफेल कराराविषयी निर्माण झालेल्या वादविवादांची चर्चा करा. [15]

किंवा

पुढील सर्व प्रश्नांची संक्षिप्त उत्तरे लिहा : [15]

- (i) महाराष्ट्रातील दुष्काळी परिस्थितीचे निवारण करण्यासाठी सरकारने काय पावले उचलावीत ?
- (ii) सामाजिक सलोखा निर्माण होण्यासाठी संतांच्या शिकवणीच्या उपयुक्ततेविषयी चर्चा करा.
- (iii) भारतीय समाजाच्या प्रबोधन प्रक्रियेमधील न्यायमूर्ती रानडेंचे योगदान स्पष्ट करा.

3. संक्षिप्त टीपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]

- (i) उद्धव ठाकरे
- (ii) राजर्षी शाहू महाराज
- (iii) भारतीय दंड विधान कलम 377
- (iv) नादिया मुराद
- (v) स्टॅच्यु ऑफ युनिटी
- (vi) प्रो कबड्डी लीग.

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	
-------------	--

[5412]-201

MJMC (II-Sem.) EXAMINATION, 2018
CJ 201 : NEWS REPORTING AND WRITING (2)
(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— (i) *All* questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

1. (a) Write in detail on any *one* of the following. Give suitable examples : [10]

(a) Political Reporting

(b) Business Reporting.

Or

(b) What are the necessary skills that various beat reporters should have ? [10]

2. (a) Investigative reporting is the most crucial form of reporting Elaborate. [10]

Or

(b) What are the do's and don'ts for conduction an interview for print media ? [10]

3. Write a short note on any *one* : [5]

(a) Entertainment beat

(b) Changing news values

(c) Press Conference and its reporting.

P.T.O.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 1½ तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहे.

(ii) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

(ii) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानवी.

1. (अ) वार्ताकनाच्या पुढील प्रकारांपैकी कोणत्याही एका प्रकारावर सुयोग्य उदाहरणासह तपशीलवार लिहा : [10]

(1) राजकीय वार्ताकन

(2) औद्योगिक वार्ताकन

किंवा

(ब) बातमीदारीच्या विविध कार्यक्षेत्रात (बीट्स) काम करणाऱ्या बातमीदाराकडे आवश्यक अशी कौशल्य कोणती? [10]

2. (अ) शोध वार्ताकन हा वार्ताकन क्षेत्रातील सर्वात महत्वाचा प्रकार आहे. स्पष्ट करा. [10]

किंवा

(ब) मुद्रित माध्यमांसाठी मुलाखत घेताना मुलाखातकाराने कोणत्या गोष्टी कराव्यात व कोणत्या टाळाव्यात ते स्पष्ट करा. [10]

3. कोणत्याही एका वरथोडक्यात टीप लिहा : [5]

(अ) करमणूक कार्यक्षेत्र (बीट)

(ब) बदलती बातमी मूल्ये

(क) पत्रकार परिषद आणि त्याचे वार्ताकन।

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	
-------------	--

[5412]-202

MJMC (II-Sem.) EXAMINATION, 2018

CJ 202 : News Editing (II)

(2010 Pattern)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— (i) All questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

1. (a) Throw light on the News editing scenario on Indian and global level. [10]

Or

- (b) What do you mean by reader-generated content ? What is its importance and objective in a newspaper ? [10]

2. (a) Describe the elements of newspaper design. [10]

Or

- (b) What is the importance of photo in a newspaper ? Write about the photo (from newspaper) you liked most and why ? [10]

3. Write a short note on any one : [5]

- (a) Redesign in editing
(b) Info graphics
(c) Multimedia editors.

P.T.O.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : डेढ तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहे.

(ii) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

(ii) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानवी.

1. (अ) वृत्त संपादना संदर्भात जागतिक आणि भारतीय स्वरावरील प्रवहांवर प्रकाश टाका. [10]

किंवा

- (ब) वाचकनिर्मित आशय म्हणजे काय? त्याचे वृत्तपत्रातील महत्व आणि उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा. [10]

2. (अ) वृत्तपत्रातील आरेखनाची विविध अंगे स्पष्ट करा. [10]

किंवा

- (ब) वृत्तपत्रातील छायाचित्राचे (फोटो) महत्व काय? तुम्हाला आवडलेल्या छायाचित्राविषयी (वृत्तपत्रातील) सविस्तर लिहा व का आवडले ते स्पष्ट करा. [10]

3. कोणत्याही एकावर थोडक्यात टीप लिहा : [5]

(अ) संपादनातील पुनर्मांडणी

(ब) माहिती आलेख

(क) बहु-माध्यमे संपादक।

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	
-------------	--

[5412]-203

MJMC (II-Sem.) EXAMINATION, 2018

CJ 203 : FEATURE WRITING (II)

(2010 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

- N.B. :—** (i) *All* questions are compulsory.
(ii) Figures to the right indicate full marks.

- 1.** (a) Describe the layout and design (content wise) of an editorial page of any newspaper. [10]

Or

- (b) How is planning and working for a supplement done for a newspaper ? [10]

- 2.** (a) What are the types of editorial ? Elaborate any *three*. [10]

Or

- (b) Write a review of book that you have read recently. [10]

- 3.** Write a short note on any *one* : [5]

- (a) Feature agency
(b) Writing for different media
(c) Letters to editors.

P.T.O.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 1½ तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहे.

(ii) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

1. (अ) कोणत्याही एका वृत्तपत्राच्या संपादकीय पानावरची मांडणी (ले-आऊट अँड डिजाइन) मजकुरानुसार कशी असते ? याचे वर्णन करा. [10]

किंवा

- (ब) वृत्तपत्राच्या पुरवणीचे नियोजन व निर्मिती प्रक्रिया विस्ताराने लिहा. [10]

2. (अ) अग्रलेखाचे प्रकार लिहून कोणत्याही तीन प्रकारांचे तपशीलवार वर्णन करा. [10]

किंवा

- (ब) तुमच्या वाचनात नुकत्याच आलेल्या कोणत्याही पुस्तकाचे परीक्षण लिहा. [10]

3. कोणत्याही एकावर थोडक्यात टिप लिहा : [5]

(अ) फीचर एजन्सि

(ब) विविध माध्यमांसाठी लिहिताना

(क) वाचकांचा पत्रव्यवहार.

Total No. of Questions—2]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	
-------------	--

[5412]-204

MJMC (II Semester) EXAMINATION, 2018

WORLD VIEW

Paper 204 : Issues, Ideas and Challenges-II

(2010 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— (i) *All* questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

1. Discuss in detail about any *five* major social problems being faced by Maharashtra and solutions for the same. [15]

Or

Answer in brief : [15]

- (i) What are the reasons behind 'Inflation' in India ?
- (ii) Explain the various patterns of violence observed in India. Explain the issues related to these patterns.
- (iii) How can the world look at India as a successful secular democracy ?

2. Write short notes on (any *two*) : [10]

- (i) Multiculturalism
- (ii) Cross border Terrorism
- (iii) Aam Aadmi Party in Delhi.

P.T.O.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 1½ तास

एकूण गुण : 25

- सूचना :— (i) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.
(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
(iii) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

1. महाराष्ट्रातील कोणत्याही पाच महत्त्वाच्या सामाजिक समस्यांवर तुमची मते मांडा. त्या सोडविण्याचे उपाय सुचवा. [15]

किंवा

संक्षिप्त उत्तरे लिहा :

[15]

- (i) भारतातील वाढत्या महागाईची कारणे काय आहेत ?
(ii) भारतामध्ये आढळून येणारे हिंसेचे वेगवेगळे प्रकार स्पष्ट करा. या प्रकारांशी निगडित समस्या स्पष्ट करा.
(iii) भारताकडे एक यशस्वी धर्मनिरपेक्ष लोकशाही म्हणून जग कसे पाहते ?

2. संक्षिप्त टीपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

[10]

- (i) बहुसांस्कृतिकतावाद
(ii) सीमेपलीकडील दहशतवाद
(iii) दिल्लीतील आम आदमी पक्षाचे सरकार.

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	
-------------	--

[5412]-205

MJMC (II-Sem.) EXAMINATION, 2018

CJ 205 : Trends in Journalism

(2013 Pattern)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

- N.B. :—** (i) *All* questions are compulsory.
(ii) Figures to the right indicate full marks.

1. (a) Write about early newspaper in England and America. [10]

Or

(b) Write in detail about Raja Ram Mohan Roy as a social reformer and journalist. [10]

2. (a) Write about Maharashtra Times newspaper and Govind Talwalkar-Editor. [10]

Or

(b) Write on the beginning and growth of Hindi Journalism.[10]

3. Write a short note on any one : [5]

(a) Sakal

(b) Kesri

(c) Harijan.

P.T.O.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 1½ तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहे.

(ii) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानवी.

1. (अ) इंग्लंड आणि अमेरिका मधील वृत्तपत्रांची सुरुवात आणि वाटचाल सविस्तर लिहा. [10]

किंवा

- (ब) राजा राम मोहन रॉय-समाज सुधारक आणि पत्रकार यांच्याविषयी सविस्तर लिहा. [10]

2. (अ) महाराष्ट्र टाइम्स-वृत्तपत्र आणि गोविंद तळवलकर संपादक, यांच्याविषयी सविस्तर लिहा. [10]

किंवा

- (ब) हिन्दी पत्रकारितेचे सुरुवात आणि वाटचाल सविस्तर लिहा. [10]

3. थोडक्यात कोणत्याही एकावर टीप लिहा : [5]

- (अ) सकाळ
(ब) केसरी
(क) हरिजन.

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	
-------------	--

[5412]-206

MJMC (II-Sem.) EXAMINATION, 2018

CJ 206 : TV Journalism (I)

(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— Figures to the right indicate full marks.

1. Explain in detail the skills required for TV reporting. Explain the importance of coordination between the reporter and cameraman for a good news story. [15]

Or

2. (a) Analyze the style of presenting news bulletins for a news channel that you like. [7.5]
- (b) Explain the general principles for writing the scripts and headlines for a TV news package. [7.5]

3. Write short notes on any *two* of the following : [10]
- (a) FCP
- (b) Importance of body language for a TV reporter
- (c) Presenting the breaking news.

P.T.O.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 1½ तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानवी.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

1. दूरचित्रवाणीवरील बातमीदारीसाठी आवश्यक कौशल्यांची सविस्तर माहिती द्या. एका चांगल्या बातमीसाठी बातमीदार आणि कॅमेरामनमधील परस्पर सामंजस्याचे महत्त्व स्पष्ट करा. [15]

किंवा

2. (अ) तुमच्या आवडीच्या न्यूज चॅनेलवरील बातमीपत्र सादरीकरणाच्या शैलीचे विश्लेषण करा. [7.5]

(ब) दूरचित्रवाणीवरील बातमीपत्राच्या पॅकेजसाठी संहिता आणि मथले लिहिण्यासाठी सर्वसाधारणपणे पाळली जाणारी तत्वे स्पष्ट करा. [7.5]

3. खालीलपैकी थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) : [10]

(अ) एफसीपी

(ब) दूरचित्रवाणीच्या बातमीदारासाठी देहबोलीचे महत्त्व

(क) ब्रेकिंग न्यूजचे सादरीकरण.

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	
-------------	--

[5412]-207

MJMC (II-Sem.) EXAMINATION, 2018

CJ 207 : RADIO JOURNALISM (1)

(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— Figures to the right indicate full marks.

1. (a) Review the development of Radio with reference to the FM channels in India. [10]

Or

- (b) Comment on the strengths and weaknesses of Radio in India. [10]

2. (a) Write a detailed note on the News Service Division of All India Radio. [10]

Or

- (b) Explain the production process of Radio News Bulletin. [10]

3. Write short note on any *one* : [5]

- (a) Radio Comparing
(b) Running Commentary
(c) Radio Drama.

P.T.O.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 1½ तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानवी.

(ii) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

1. (अ) एफएम वाहिन्यांच्या संदर्भासह भारतातील नभोवाणी कार्याचा आढावा घ्या. [10]
किंवा
(ब) भारतातील नभोवाणीच्या शक्ती आणि मर्मस्थळांवर भाष्य करा. [10]
2. (अ) आकाशवाणी वृत्तसेवा विभागावर सविस्तर टिप्पणी लिहा. [10]
किंवा
(ब) नभोवाणी बातमीपत्र निर्मितीची प्रक्रिया स्पष्ट करा. [10]
3. थोडक्यात कोणत्याही एकावर टिपा लिहा : [5]
(अ) नभोवाणी सूत्रसंचालन
(ब) धावते समालोचन
(क) नभोनाट्य।

Total No. of Questions—5]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	
-------------	--

[5412]-208

M.J.M.C. (Second Semester) EXAMINATION, 2018

208 : NEW MEDIA-1

(2010 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— Figures to the right indicate full marks.

1. Write the prominent features of Internet and compare those with conventional media. [10]

Or

2. What is Online Journalism ? Explain its need and importance with special reference to social media. [10]

3. What is Media Convergence ? Explain it with suitable examples. [10]

Or

4. Do you think digital news formats are different than conventional news formats ? Explain with suitable examples. [10]

5. Write short note on (any one) : [5]

(a) Online Journalism

(b) Webcast

(c) Social Media and News.

P.T.O.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 1½ तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

(ii) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

1. इंटरनेटची ठळक वैशिष्ट्ये सांगून, त्यांची पारंपरिक माध्यमांच्या वैशिष्ट्यांसह तुलना करा. [10]

किंवा

2. ऑनलाईन पत्रकारिता म्हणजे काय ? समाजमाध्यमांच्या विशेष संदर्भाने ऑनलाईन पत्रकारितेची गरज आणि महत्त्व स्पष्ट करा. [10]

3. मीडिया कन्व्हर्जन्स म्हणजे काय ? सुयोग्य उदाहरणांसह ते स्पष्ट करा. [10]

किंवा

4. पारंपरिक बातम्यांच्या स्वरूपांच्या तुलनेमध्ये डिजिटल बातम्यांचे स्वरूप वेगळे आहे, असे तुम्हाला वाटते का ? योग्य उदाहरणांच्या आधारे तुमचे मत स्पष्ट करा. [10]

5. कोणत्याही एका मुद्द्यावर टीप लिहा : [5]

(अ) ऑनलाईन पत्रकारिता

(ब) वेबकास्ट

(क) समाजमाध्यमे आणि बातम्या.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5412]-301

MJMC (III-Sem.) EXAMINATION, 2018

CJ 301 : COMMUNICATION THEORY AND PRACTICE

(2010 PATTERN)

Time : 3 Hours

Maximum Marks : 50

N.B. :— Figures to the right indicate full marks.

1. “New media and Internet has forced media scholars to rethink about the conventional definitions of mass communication.” Comment. [10]

Or

‘Media should be free, but self-regulated.’ Discuss this statement in light of social responsibility theory. [10]

2. Define ‘Post-modernism’. Discuss with relevant examples post-modern influences on contemporary mainstream media. [10]

Or

Comment, “there are no masses only ways to look at people as masses.”

3. What is Political Communication ? Explain how media acts as a source of political power. [10]

Or

Critically discuss the effects of media convergence on mass communication.

P.T.O.

4. Write short notes on (any four) :

[20]

- (1) NWICO
- (2) Media Imperialism
- (3) Mass Society
- (4) Uses and gratification theory
- (5) Spiral of Silence
- (6) Vertical expansion
- (7) Mediation
- (8) Cultural Hegemony.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 50

सूचना :— मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानवी.

1. (अ) “नव माध्यम आणि इंटरनेट माध्यम तज्ज्ञांना जन संज्ञापनाच्या पारंपरिक व्याख्येचा पुनर्विचार करण्यास भाग पाडत आहे.” भाष्य करा. [10]

किंवा

- (ब) “माध्यमे मुक्त असली पाहिजेत, पण स्वनियंत्रित” सामाजिक बांधीलकीच्या सिद्धांताच्या आधारे या विधानाची चर्चा करा. [10]

2. (अ) उत्तर-आधुनिकतेची व्याख्या द्या. समकालीन मुख्य प्रवाहातील माध्यमांवर उत्तर-आधुनिकतेच्या प्रभावाची योग्य उदाहरणासह चर्चा करा. [10]

किंवा

- (ब) “जन नसतात, असतात ते फक्त लोकांकडे जन म्हणून बघण्याचे दृष्टिकोन” भाष्य करा. [10]

3. (अ) राजकीय संज्ञापन म्हणजे काय? राजकीय शक्तीचा स्रोत म्हणून माध्यम कसे काम करतात ते नमूद करा. [10]

किंवा

(ब) माध्यम सान्मिलनाचे जनसंज्ञापनावर होणाऱ्या परिणामांची चिकित्सक चर्चा करा. [10]

4. थोडक्यात टिपा लिहा कोणत्याही चार : [20]

- (1) एन.डब्ल्यू.आय.सी.ओ.
- (2) माध्यम साम्राज्यवाद
- (3) जन समाज
- (4) वापर आणि समाधानाचा सिद्धान्त
- (5) मौनाचे आवर्तन
- (6) उभा विस्तार
- (7) मेडिएशन
- (8) सांस्कृतिक प्रभुसत्ता.

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	
-------------	--

[5412]-302

MJMC (III Sem.) EXAMINATION, 2018
CJ-302 : MEDIA RESEARCH METHODS
(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— All questions are compulsory.

1. What is research ? Why should research be scientific ? Explain in detail any *five* fundamental characteristics of scientific research. [10]

Or

What is field observation ? Explain *four* sub-types of field observation with relevant example of each. [10]

2. What is 'Sampling' ? Why is it necessary ? Explain in detail any *three* sub-type of non-probability sampling. [10]

Or

What is 'content analysis' ? Explain in detail the limitations of 'content analysis' as a method of communication research. [10]

3. Write short notes on (any *one*) : [5]
- (a) Types of variables
  - (b) Longitudinal research
  - (c) Measures of central tendency.

P.T.O.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 1½ तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

(ii) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

1. संशोधन म्हणजे काय? संशोधन शास्त्रीय का असावे? शास्त्रीय संशोधनाच्या कोणतीही पाच मूलभूत गुणवैशिष्ट्ये सविस्तर लिहा. [10]

किंवा

क्षेत्र निरीक्षण म्हणजे काय? क्षेत्र निरीक्षणाचे चार उपप्रकार सुयोग्य उदाहरणासह तपशीलवार लिहा. [10]

2. नमूना निवड म्हणजे काय? त्याची गरज का आहे? गैर-संभाव्यता नमूना निवडीचे कोणतेही तीन उपप्रकार सविस्तर लिहा. [10]

किंवा

आशय विश्लेषण पद्धती म्हणजे काय? संज्ञापन संशोधन पद्धती म्हणून आशय विश्लेषणच्या मर्यादा स्पष्ट करा. [10]

3. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतीही एक) : [5]

(अ) चलांचे प्रकार

(ब) लॉन्जिट्युडिनल संशोधन

(क) मेझर्स ऑफ सेन्ट्रल टेन्डसी

Total No. of Questions—2]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	
-------------	--

[5412]-303

MJMC (III Sem.) EXAMINATION, 2018

WORLD VIEW

(303 : Issues, Ideas and Challenges)

(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— (i) All questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

1. What are the achievements and failures of 'Science and Technology' in India ? [15]

Or

Answer in brief : [15]

- (i) What is the 'Digital Divide Issue' in developing nations ?
(ii) How much success has India got in achieving gender equality ?
(iii) Explain the background for the emergence of super powers in the world.

2. Write short notes on (any two) : [10]

- (i) SAARC
(ii) IMF
(iii) CBI.

P.T.O.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 1½ तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

1. भारतासाठी विज्ञान आणि तंत्रज्ञानाच्या क्षेत्राचे यश आणि अपयश काय आहे ? [15]

किंवा

संक्षिप्त उत्तरे लिहा :

[15]

(i) विकसनशील राष्ट्रांमध्ये 'डिजिटल डिव्हाईड' समस्या काय आहे ?

(ii) भारतामध्ये लिंगसमानता रुजविण्याचे प्रयत्न किती प्रमाणात यशस्वी झाले आहेत ?

(iii) जगामध्ये महासत्तांच्या उदयामागची पार्श्वभूमी स्पष्ट करा.

2. संक्षिप्त टीपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

[10]

(i) सार्क

(ii) आयएमएफ

(iii) सीबीआय.

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	
-------------	--

[5412]-304

MJMC (III-Sem.) EXAMINATION, 2018

304 : TV JOURNALISM-II

(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— Figures to the right hand indicate full marks.

1. Discuss the role, importance and impact of regional language Indian TV channels on the development of society. [15]

Or

2. (a) Explain the importance of 'SITE' and Kheda projects in the development of TV in India. [7.5]
- (b) What are the various types of TV interview ? Explain each type in detail. [7.5]

3. Write short notes on (any *two*) : [10]

- (a) TV Documentary
- (b) Organizational structure of a news channel
- (c) Entry and expansion of satellite TV.

P.T.O.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 1½ तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

(ii) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

1. प्रादेशिक भाषांमधील भारतीय टीव्ही चॅनेल्सची समाजाच्या विकासामधील भूमिका, महत्व आणि त्यांच्या परिणामांविषयी चर्चा करा. [15]

किंवा

2. (अ) भारतामधील दूरचित्रवाणीच्या विकासासाठी 'साइट' आणि खेडा प्रकल्पांचे महत्व स्पष्ट करा. [7.5]
(ब) दूरचित्रवाणीसाठीच्या मुलाखतींचे वेगवेगळे प्रकार कोणते? प्रत्येक प्रकाराची सविस्तर माहिती द्या. [7.5]

3. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) : [10]
(अ) दूरचित्रवाणीसाठीचे माहितीपट
(ब) न्यूज चॅनेलचे संस्थात्मक स्वरूप
(क) सॅटेलाइट टीव्हीची भारतातील सुरुवात आणि विस्तार.

Total No. of Questions—2]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	
-------------	--

[5412]-305

MJMC (Third Semester) EXAMINATION, 2018

CJ-305 : RADIO JOURNALISM-2

(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— (i) All questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

1. Enlist all the formats in which news and current affairs programs can be presented by a radio newsroom. Explain any *one* of the formats in detail with suitable example. [15]

Or

Solve all the *three* questions : [15]

- (i) Briefly write about the establishment and growth of AIR.
(ii) What are phone-in programs ? Why are they important ?
(iii) What are the challenges in live commentary ?

2. Write short notes on (any *two*) : [10]

- (a) Community Radio
(b) RJ
(c) FM.

P.T.O.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 1½ तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहे.

(ii) उजवीकडील आकडे प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

1. नभोवाणीच्या वृत्त कक्षातर्फे सादर करण्यात येण्याच्या बातम्या व ताज्या घडामोडींवर आधारित कार्यक्रमांसाठी जे विविध रूपबंध (फॉर्मॅट्स) वापरणे शक्य आहे, त्यांची यादी करा. त्यापैकी कोणत्याही एका रूपबंधाची सुयोग्य उदाहरणासह सविस्तर माहिती द्या. [15]

किंवा

सर्व प्रश्न सोडवा :

[15]

- (i) आकाशवाणीची स्थापना आणि विस्ताराविषयी थोडक्यात माहिती लिहा.
(ii) फोन-इन प्रोग्राम काय असतात ? ते महत्त्वाचे का मानले जातात ?
(iii) थेट धावत्या वर्णनातील आव्हाने कोणती आहेत ?

2. टीपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

[10]

- (i) सामुदायिक नभोवाणी केन्द्र
(ii) आर. जे.
(iii) एफ. एम.

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	
-------------	--

[5412]-306

MJMC (III-Sem.) EXAMINATION, 2018

CJ 306 : New Media (II)

(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— Figures to the right indicate full marks.

1. Many people see technology as the problem behind the ‘digital divide’ and others see it as the solution. Justify your position. [10]

Or

Explain in detail the need for a national ICT policy in geopolitically diverse country like India. [10]

2. What is ‘Multimedia story telling’ ? Explain in detail the common characteristics of multimedia story telling that appears on any digital platform. [10]

Or

What is ‘online journalism’ ? Discuss the influence of online Journalism on news values. [10]

3. Write short note on (any one) : [5]
- (a) Knowledge Society
  - (b) Glocal Journalism
  - (c) Virtual Democracy.

P.T.O.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 1½ तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

(ii) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

1. काही लोकांच्या दृष्टीने डिजिटल डिव्हाईडचे तंत्रज्ञान कारण आहे तर काहींना तो उपाय वाटतो. तुमच्या मताचे समर्थन करा. [10]

किंवा

माहिती व संपर्क तंत्रज्ञानाचे राष्ट्रीय धोरणाची भारता सारख्या भूराजकीय विविधता असलेल्या राष्ट्राला गरज का आहे? [10]

2. बहुमाध्यमांकरिता कथाकथन म्हणजे काय? या संकल्पनेच्या समान गुणधर्माचे विविध अंकीय व्यासपीठावर होणारे प्रगटीकरण विस्ताराने मांडा. [10]

किंवा

पत्रकारिता म्हणजे काय? इ-पत्रकारितेमुळे वृत्तमूल्यांवर होणाऱ्या परिणामांची चर्चा करा. [10]

3. कोणताही एक टिप थोडक्यात लिहा : [5]
- (अ) ज्ञानाधिष्ठित समाज
- (ब) ग्लोकल पत्रकारिता
- (क) आभासी लोकशाही.

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	
-------------	--

[5412]-308

MJMC (III-Sem.) EXAMINATION, 2018

CJ 308 : Development Journalism

(2010 Pattern)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— Figures to the right indicate full marks.

1. What are the major factors of the development ? State in brief. [10]

Or

“Environmental issues become major obstacles in the Development process.” Critically examine this statement. [10]

2. Explain the importance of people’s participation in the developmental process. [10]

Or

“Media do not concentrate on developmental issues.” Critically examine this statement. [10]

3. Write short note on any *one* from the following : [5]

- (a) Human Development Index
- (b) Dialogue and Development
- (c) Development News.

P.T.O.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 1½ तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

(ii) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

1. विकासाचे प्रमुख घटक कोणते आहेत? थोडक्यात सांगा. [10]

किंवा

“विकासात्मक प्रक्रियेत पर्यावरणात्मक प्रश्न मोठे अडथळे बनतात.” या विधानाचे सटिक परीक्षण करा. [10]

2. विकासात्मक प्रक्रियेत लोकांच्या सहभागाचे महत्त्व स्पष्ट करा. [10]

किंवा

“माध्यमे विकासात्मक प्रश्नांवर लक्ष केन्द्रित करत नाहीत.” या विधानाचे सटिक परीक्षण करा. [10]

3. खालीलपैकी कोणती एक टीप थोडक्यात लिहा : [5]

(अ) मानव विकास निर्देशांक

(ब) संवाद आणि विकास

(क) विकास वार्ता.

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	
-------------	--

[5412]-309

MJMC (Third Semester) EXAMINATION, 2018

309 : ENVIRONMENT JOURNALISM

(2010 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— Figures to the right indicate full marks.

1. Explain the need of environment journalism in India. With special reference to this need, analyse the overall coverage and reporting style for environment journalism in any *two* newspapers that you follow. [15]

Or

2. Answer all the following questions : [15]
- (a) Explain how media reflects on the issues related with biodiversity with at least *two* examples in the recent past.
- (b) Comment on media coverage of drought situation in Maharashtra.
- (c) Critically examine the role of NGO's in environment conservation and their relations with media.

3. Write any *two* short notes : [10]
- (a) Waste management in cities
- (b) Impact of climate change on environment activism
- (c) Namami Gange.

P.T.O.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 1½ तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) उजवीकडील आकडे प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

(ii) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

1. भारतामध्ये पर्यावरणविषयक पत्रकारितेची असलेली गरज स्पष्ट करा. या गरजेच्या विशेष संदर्भाने, तुमच्या नेहमीच्या वाचनातील कोणत्याही दोन वृत्तपत्रांमधील एकंदर पर्यावरणविषयक लेखन आणि पर्यावरणविषयक वार्ताकनाची शैली याविषयी विश्लेषण करा. [15]

किंवा

2. पुढील सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा : [15]

(अ) जैवविविधतेशी संबंधित मुद्द्यांबाबत माध्यमे कशा पद्धतीची मांडणी करतात, ते किमान दोन उदाहरणांच्या मदतीने स्पष्ट करा.

(ब) माध्यमांमधून महाराष्ट्रातील दुष्काळी परिस्थितीच्या होणाऱ्या मांडणीविषयी मत लिहा.

(क) पर्यावरण संवर्धनामधील स्वयंसेवी संस्थांची भूमिका आणि त्यांचे माध्यमांशी असणारे संबंधांचे सटीक परीक्षण करा.

3. कोणत्याही दोन टीपा लिहा : [10]

(i) शहरांमधील कचरा व्यवस्थापन

(ii) हवामान बदलांचा पर्यावरणविषयक चळवळींवरील परिणाम

(iii) नमामी गंगे.

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	
-------------	--

[5412]-401

MJMC (IV-Sem.) EXAMINATION, 2018

CJ 401 : Media Management

(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— (i) *All* questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

1. (a) How is media business different than the others ? Explain with suitable examples. [10]

Or

- (b) What are the different types of media ownership patterns ? Explain each with suitable examples. [10]

2. (a) What are the editor's managerial responsibilities in a newspaper office ? [10]

Or

- (b) What steps should be taken by radio station head in order to increase the revenue ? [10]

3. Write short note on any *one* : [5]

- (a) Revenue pattern of TV
(b) Local cable channel
(c) Need of audience research.

P.T.O.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 1½ तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

(ii) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

1. (अ) माध्यम व्यवसाय हा इतर व्यवसायांपेक्षा वेगळा कसा आहे? योग्य उदाहरणांसह स्पष्ट करा. [10]

किंवा

- (ब) माध्यमांच्या मालकीचे विविध प्रकार कोणते? प्रत्येक प्रकार सुयोग्य उदाहरण देऊन स्पष्ट करा. [10]

2. (अ) वृत्तपत्राच्या कार्यालयात संपादकाकडे व्यवस्थापकीय स्वरूपाच्या कोणत्या जबाबदाऱ्या असतात? [10]

किंवा

- (ब) नभोवाणी केंद्राच्या मुख्य अधिकाऱ्याने महसूलवाढीसाठी कोणती पावले उचलायला हवीत? [10]

3. कोणत्याही एकावर थोडक्यात टिप लिहा : [5]

- (अ) दूरचित्रवाणी वाहिनीच्या महसूलाचे स्वरूप
(ब) स्थानिक केबल चॅनल
(क) माध्यमग्राहकांसंबंधी संशोधनाची गरज.

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	
-------------	--

[5412]-402

MJMC (IV-Sem.) EXAMINATION, 2018

402 : PRINCIPLES OF JOURNALISM AND MEDIA LAWS

(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— Figures to the right hand indicate full marks.

1. Discuss the role and responsibilities of the Editor in maintaining the ethical journalistic standards. [15]

Or

2. (a) Describe the objectives behind setting up of the Press Council of India. [7.5]
(b) Explain the code of conduct for the journalist. [7.5]

3. Write short notes on any *two* of the following : [10]

- (a) Ombudsman
(b) PRB Act
(c) Copyright Act.

P.T.O.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 1½ तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

(ii) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

1. पत्रकारितेचा नैतिक दर्जा राखण्यासाठीची संपादकाची भूमिका व जबाबदारी यावर चर्चा करा. [15]

किंवा

2. (अ) भारतीय वृत्तपत्र मंडळ (प्रेस कौन्सिल) स्थापन करण्यामागची उद्दिष्टे स्पष्ट करा. [7.5]

(ब) पत्रकारांसाठीची आचारसंहिता स्पष्ट करा. [7.5]

3. खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टिपा लिहा : [10]

(अ) लोकपाल

(ब) पीआरबी कायदा

(क) कॉपीराइट कायदा.

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	
-------------	--

[5412]-403

M.J.M.C. (Fourth Semester) EXAMINATION, 2018
PAPER 403 : WORLD VIEW : ISSUES, IDEAS AND
CHALLENGES (4)
(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— (i) *All questions are compulsory.*
(ii) *Figures to the right indicate full marks.*

1. Comment on the strengths and limitations of Democracy in India. [15]

Or

2. Answer *all* the questions in brief : [15]

- (1) Reservations on basis of caste are not the only solution for development of this country. Comment.
- (2) How are different ideologies posing a threat to national unity ?
- (3) How is the geographical structure of Maharashtra responsible for frequent droughts ?

3. Write short notes on (any *two*) : [10]

- (1) Akshay Kumar
- (2) Atrocity Act
- (3) Beti Bachao, Beti Padhao Mission.

P.T.O.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 1½ तास

एकूण गुण : 25

- सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
(iii) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

1. भारतातील लोकशाहीची बलस्थाने आणि मर्यादांविषयी तुमचे मत मांडा. [15]

किंवा

2. पुढील सर्व प्रश्नांची संक्षिप्त उत्तरे लिहा : [15]

- (1) देशाच्या विकासासाठी जातींवर आधारित आरक्षण हाच एकमेव मार्ग नाही. तुमचे मत मांडा.
- (2) राष्ट्रीय एकात्मतेसाठी विविध विचारधारा कशा धोकादायक ठरू शकतात ?
- (3) महाराष्ट्राची भौगोलिक संरचना वारंवार पडणाऱ्या दुष्काळास कशी कारणीभूत ठरत आहे ?

3. संक्षिप्त टीपा लिहा (कोणत्याही दोन) : [10]

- (1) अक्षय कुमार
- (2) अँट्रोसिटी कायदा
- (3) मुलगी वाचवा, मुलगी शिकवा मोहीम.

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	
-------------	--

[5412]-404

MJMC (IV-Sem.) EXAMINATION, 2018

CJ 404 : Advertising

(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

- N.B. :—** (i) *All* questions are compulsory.
(ii) Figures to the right indicate full marks.

1. (a) Define advertisement. State its purpose and role in economy.[10]

Or

(b) Explain the role and importance of marketing mix in advertising with examples. [10]

2. (a) What are the different types of media ? Compare their strengths and weakness. [10]

Or

(b) What is meant by media planning and media buying ? [10]

3. Write any *one* short note : [5]

(a) Importance of visual thinking

(b) Taglines

(c) Brand Management.

P.T.O.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 1½ तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

(ii) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

1. (अ) जाहिरातीची व्याख्या द्या. जाहिरातीचे उद्दिष्टे आणि अर्थकारणत भूमिका स्पष्ट करा. [10]

किंवा

- (ब) जाहिरातीमध्ये मार्केटिंग मिक्स ची भूमिका आणि महत्व स्पष्ट करा. [10]

2. (अ) जाहिरातीची विविध माध्यमे कोणती? त्यांची बलस्थाने आणि वैगुण्य कोणती. [10]

किंवा

- (ब) माध्यम नियोजन आणि माध्यम खरेदी म्हणजे काय? [10]

3. कोणत्याही एकावर थोडक्यात टीप लिहा : [5]

(अ) दृश्य स्वरूपात विचार करण्याचे महत्व

(ब) ट्यागलाइन

(क) ब्रँड व्यवस्थापन.

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	
-------------	--

[5412]-405

MJMC (IV-Sem.) EXAMINATION, 2018

405 : PUBLIC RELATIONS

(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— Figures to the right hand indicate full marks.

1. What is corporate communication ? Discuss the scope of Public Relations in the Marketing and Advertising age with appropriate examples.[15]

Or

2. (a) Illustrate various facets of 'Image Management.' [7.5]
(b) Explain the qualities of a good PRO. [7.5]
3. Write short notes on any *two* of the following : [10]
(a) PR Campaign
(b) Image building
(c) Media Relations.

P.T.O.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 1½ तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

(ii) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

1. कॉर्पोरेट कम्यूनिकेशन म्हणजे काय? विपणन आणि जाहिरातीच्या काळामध्ये जनसंपर्काच्या व्याप्तीची योग्य उदाहरणांसह चर्चा करा. [15]

किंवा

2. (क) प्रतिमा व्यवस्थापनाचे विविध पैलू स्पष्ट करा. [7.5]

(ख) उत्तम जनसंपर्क अधिकाऱ्याला आवश्यक गुणसंपदा स्पष्ट करा. [7.5]

3. पुढीलपैकी कोणत्याही दोन विषयांवर थोडक्यात टिपा लिहा : [10]

(अ) जनसंपर्क अभियान

(ब) प्रतिमा निर्मिती

(क) माध्यम-संपर्क.

Total No. of Questions—2]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	
-------------	--

[5412]-406

M.J.M.C. (IV Sem.) EXAMINATION, 2018

CJ-406 : FILM APPRECIATION

(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— (i) All questions are compulsory.
(ii) Figures to the right indicate full marks.

1. (A) How Indian Cinema is different than the World Cinema ? Discuss with examples. [10]

Or

(B) Cinema is called as the 'Director's medium'. Discuss with examples. [10]
2. Write short notes on (any *three*) : [15]
  - (a) Changing Marathi Cinema
  - (b) Anupam Kher
  - (c) Film Censorship
  - (d) Writing a film review
  - (e) Persistence of vision
  - (f) Sci-fi films.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 1½ तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
(iii) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

1. (क) भारतीय सिनेमा जागतिक सिनेमापेक्षा वेगळा कसा आहे ? सोदाहरण चर्चा करा. [10]

किंवा

(ख) चित्रपट हे दिग्दर्शकाचे माध्यम म्हणून ओळखले जाते, या विधानाची सोदाहरण चर्चा करा. [10]

P.T.O.

2. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही तीन) :

[15]

- (क) बदलते मराठी चित्रपट
- (ख) अनुपम खेर
- (ग) चित्रपटांचे नियमन व त्यावरील निर्बंध
- (घ) चित्रपट परीक्षणाचे लेखन
- (च) दृष्टीसातत्याचे तत्व
- (छ) साय-फाय चित्रपट.

munotes.in

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	
-------------	--

[5412]-407

M.J.M.C. (Fourth Semester) EXAMINATION, 2018

CJ-407 : MAGAZINE JOURNALISM

(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— (i) *All* questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

1. (A) Do you think printed magazines are gaining importance ?
Elaborate your response. [10]

Or

- (B) How is writing for magazine different than writing for newspaper ? [10]

2. (A) What is the process of production of a magazine ? Explain in detail. [10]

Or

- (B) What is meant by cover story ? Give its importance with suitable examples. [10]

3. Write short note on (any one) : [5]

- (1) Write about your favourite magazine
- (2) Photos
- (3) Page layout and design.

P.T.O.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 1½ तास

एकूण गुण : 25

- सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
(iii) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

1. (अ) छापील नियतकालिकांचे महत्त्व वाढते आहे असे तुम्हाला वाटते का ? आपले मत सविस्तर मांडा. [10]

किंवा

- (ब) नियतकालिकांसाठीचे लेखन हे वृत्तपत्रांसाठीच्या लेखांपेक्षा वेगळे कसे असते ? [10]

2. (अ) नियतकालिकांच्या निर्मितीची प्रक्रिया काय ? सविस्तर लिहा. [10]

किंवा

- (ब) मुखपृष्ठ कथा म्हणजे काय ? सुयोग्य उदाहरणासह त्याचे महत्त्व अधोरेखित करा. [10]

3. कोणत्याही एकावर थोडक्यात टीप लिहा : [5]

- (1) तुमच्या आवडत्या नियतकालिकेविषयी लिहा
- (2) छायाचित्र
- (3) मांडणी आणि आरेखन.

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	
-------------	--

[5412]-408

MJMC (IV-Sem.) EXAMINATION, 2018

CJ 408 : BUSINESS JOURNALISM

(2013 Pattern)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

- N.B. :—** (i) All questions are compulsory.
(ii) Figures to the right indicate full marks.

1. (a) What is small scale industry ? What is the present situation of this sector in Maharashtra. [10]

Or

- (b) Write a brief note about the process of preparing the budget.[10]

2. (a) What are the important sources in business journalism ? Explain with examples. [10]

Or

- (b) Write a note about any business and finance magazine or newspaper that you follow. : [10]

3. Write answer to any *one* question : [5]

- (1) Salient features of Budget, 2017
(2) Immediate effects of demonetization on market.

P.T.O.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 1½ तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहे.

(ii) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

1. (अ) लघुउद्योग म्हणजे काय? महाराष्ट्रातील लघुउद्योग क्षेत्राची सद्यस्थिती काय आहे? [10]

किंवा

(ब) अर्थसंकल्प तयार करण्याच्या प्रक्रियेसंबंधी थोडक्यात टीप लिहा. [10]

2. (अ) अर्थविश्व व उद्योग पत्रकारितेतील महत्वाचे माहितीस्रोत कोणते? उदाहरणांसह स्पष्ट करा. [10]

किंवा

(ब) अर्थ-उद्योगविषयक एखादे नियतकालिक अथवा वृत्तपत्राविषयी सविस्तर टिपण लिहा. [10]

3. कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा : [5]

(1) अर्थसंकल्प 2017ची ठळक वैशिष्ट्ये

(2) विमुद्रीकरणाचे बाजारपेठेवर झालेले परिणाम.

Total No. of Questions—2]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	
-------------	--

[5412]-409

MJMC (IV Sem.) EXAMINATION, 2018

CJ 409 : CULTURE JOURNALISM

(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— (i) All questions are compulsory.

(ii) Figures in bracket indicate marks.

1. (a) Explain the relationship of art and culture with suitable examples. [10]

Or

(b) How the 'Cultural Beat' has developed over the years ? How to cultivate sources in this field ? [10]

2. Write short notes on any *three* : [15]

(a) Folk art

(b) Covering literary events

(c) Fusion music

(d) Savai Gandharv Music Festival

(e) Qualities of a critic

(f) Impact of GST on theater.

P.T.O.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 1½ तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहे.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) मूल इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

1. (क) कला आणि संस्कृती यातील नाते योग्य उदाहरणांसह स्पष्ट करा. [10]

किंवा

(ख) सांस्कृतिक क्षेत्राविषयीची बातमीदारी (कल्चरल बीट) काळाच्या ओघात कशी विकसित झाली? या क्षेत्रातील स्रोत कसे विकसित करावेत? [10]

2. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही तीन) : [15]

(क) लोककला

(ख) साहित्यविषयक घटनांचे वार्ताकन

(ग) मिश्र संगीत (फ्युजन म्युझिक)

(घ) सवाई गंधर्व संगीत महोत्सव

(च) समीक्षकाची गुणसंपदा

(छ) 'जीएसटी'चा नाट्यव्यवहारांवरील परिणाम.

Total No. of Questions—5]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	
-------------	--

[5412]-41

M.J.M.C. (Fourth Semester) EXAMINATION, 2018

MEDIA MANAGEMENT AND LAWS

Paper 401

(2010 PATTERN)

Time : Two Hours

Maximum Marks : 40

N.B. :—Figures to the right indicate full marks.

1. What is media management ? Explain the organizational structure of print media. [15]

Or

2. Discuss about the difference between media's business and media's mission in your own words. [15]

3. Write your opinion about Indian Constitution and discuss about the fundamental rights. [15]

Or

4. Discuss any *three* media related acts with proper references and examples. [15]

5. Write short notes on (any *two*) : [10]

- (1) Cable TV Act
- (2) Contempt of Court
- (3) Media chains.

P.T.O.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : दोन तास

एकूण गुण : 40

सूचना :— (i) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

(ii) उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.

1. माध्यम व्यवस्थापन म्हणजे काय ? मुद्रित माध्यमांचे संस्थात्मक स्वरूप स्पष्ट करा. [15]

किंवा

2. माध्यमांचा व्यवसाय आणि त्यांचे ध्येय यातील फरकविषयीच्या तुमच्या मतांची चर्चा करा. [15]

3. भारतीय राज्यघटनेबद्दल तुमचे मत मांडून, मूलभूत कर्तव्याबद्दल चर्चा करा. [15]

किंवा

4. योग्य ते संदर्भ आणि उदाहरणांसह प्रसारमाध्यमांशी संबंधित कोणत्याही तीन कायद्यांविषयीची चर्चा करा. [15]

5. टीप लिहा (कोणतेही दोन) : [10]

- (1) केबल टी.व्ही. कायदा
- (2) न्यायालयाचा अवमान
- (3) माध्यम साखळ्या.

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	
-------------	--

[5412]-410

MJMC (IV-Sem.) EXAMINATION, 2018

CJ 410 : Law, Order and Crime Journalism

(2013 Pattern)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

- N.B. :—** (i) *All* questions are compulsory.
(ii) Figures to the right indicate full marks.

1. (a) Write at least *five* ethics to be followed by reporters working on crime beat. Give suitable example. [10]

Or

- (b) Has technology changed the face of crime ? Discuss with suitable examples. [10]

2. (a) What is media trial ? Explain with examples. [10]

Or

- (b) Write about any crime based show on a television channel.[10]

3. Write any *one* short notes on : [5]

- (1) Public Interest Litigation (PIL)
- (2) Consumer Court
- (3) First Information Report.

P.T.O.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 1½ तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहे.

(ii) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

1. (अ) गुन्हेगारी या कार्यक्षेत्राचे वार्ताकन करणाऱ्या बातमीदारांनी पाळलीच पाहिजेत अशी किमान पाच नीतीमूल्ये लिहा. योग्य उदाहरणे द्या. [10]

किंवा

- (ब) तंत्रज्ञानामुळे गुन्ह्यांचे स्वरूप आमूलाग्र बदलले आहे का? योग्य उदाहरणांसह चर्चा करा. [10]

2. (अ) मीडिया ट्रायल म्हणजे काय? उदाहरणांसह स्पष्ट करा. [10]

किंवा

- (ब) दूरचित्रवाणीवाहिनीवरील एखाद्या गुन्हेविषयक कार्यक्रमाबद्दल थोडक्यात लिहा. [10]

3. कोणत्याही एकावर थोडक्यात टीप लिहा : [5]

- (1) जनहित याचिका
- (2) ग्राहक न्यायालय
- (3) प्राथमिक चौकशी अहवाल.

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	
-------------	--

[5412]-412

MJMC (IV Semester) EXAMINATION, 2018

CJ 412 : PUBLIC JOURNALISM

(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— Figures to the right indicate full marks.

1. “Some people work like journalist.” Express your views on this statement. [10]

Or

How people use Social Media to exercise the right of freedom of expression ? Explain. [10]

2. “Citizen Journalism has become an integral part of mainstream media.” Critically examine this statement. [10]

Or

“Public Journalism is useful to solve civic and social problems.” Comment. [10]

3. Write any *one* short note :

- (a) Comments by people on the news
- (b) People’s Participation in Debate
- (c) Blogs.

P.T.O.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 1½ तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.

(ii) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानवी.

1. “काही लोक पत्रकारासारखे काम करतात.” या विधानावर तुमचे मत व्यक्त करा.[10]

किंवा

“अभिव्यक्ती स्वातंत्र्याचा हक्क बजावण्यासाठी लोक सामाजिक माध्यमांचा वापर कसा करतात ? स्पष्ट करा. [10]

2. “नागरी पत्रकारिता मुख्य प्रवाहातील माध्यमांचा एक अंतर्गत भाग बनली आहे.” या विधानाचे सटिक परीक्षण करा. [10]

किंवा

“नागरी आणि सामाजिक समस्या सोडविण्यासाठी लोक पत्रकारिता उपयुक्त आहे.” भाष्य करा. [10]

3. कोणतीही थोडक्यात एक टीप लिहा : [5]

(अ) बातमीवर लोकांकडून होणारे भाष्य

(ब) वाद-चर्चेत लोकांचा सहभाग

(क) ब्लॉगज्.

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5412]-42

MJMC (IV Sem.) EXAMINATION, 2018

402 : PRINCIPLES AND ETHICS OF JOURNALISM

(2010 PATTERN)

Time : Two Hours

Maximum Marks : 40

N.B. :— Figures to the right indicate full marks.

1. (A) What are the principles of journalism ? Explain it with suitable examples. [15]

Or

- (B) (i) Discuss about the changing role of editors in Indian perspective. [5]

(ii) How pressure groups works in media ? [5]

(iii) Explain the role of media in democracy. [5]

2. (A) What are the ethics of investigative journalism ? Explain it with suitable examples. [15]

P.T.O.

Or

- (B) (i) Discuss about the old principles *versus* new principles in journalism. [5]
- (ii) What is sensational journalism ? [5]
- (iii) Explain the impact of advertisement department on editorial department. [5]

3. Write short notes on (any two) : [10]

- (a) Citizen journalism
- (b) Page three culture
- (c) Ombudsman.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : दोन तास

एकूण गुण : 40

- सूचना :— (i) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.
- (ii) उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.

1. (अ) पत्रकारितेची तत्वे काय असतात ? सोदाहरण स्पष्ट करा. [15]

किंवा

- (ब) (i) संपादकाच्या बदलत्या भूमिकेविषयी भारतीय दृष्टीकोनातून चर्चा करा. [5]
- (ii) माध्यमांमध्ये दबाव गट कसे काम करतात ? [5]
- (iii) माध्यमांची लोकशाहीतील भूमिका स्पष्ट करा. [5]

2. (अ) शोधपत्रकारितेची नीतितत्वे काय आहेत ? सोदाहरण स्पष्ट करा. [15]

किंवा

(ब) (i) पत्रकारितेतील जुनी तत्वे विरुद्ध नवी तत्वे याविषयी चर्चा करा. [5]

(ii) सनसनाटी निर्माण करणारी पत्रकारिता म्हणजे काय ? [5]

(iii) जाहिरात विभागाचा संपादकीय विभागावर होणारा परिणाम स्पष्ट करा. [5]

2. कोणत्याही दोन थोडक्यात टीपा लिहा : [10]

(अ) नागरी पत्रकारिता

(ब) 'पेज थ्री' (पान तीन) संस्कृती

(क) लोकायुक्त.

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5412]-43

M.J.M.C. (Fourth Semester) EXAMINATION, 2018

PAPER 403 : WORLD VIEW : ISSUES, IDEAS AND

CHALLENGES (4)

(2010 PATTERN)

Time : Two Hours

Maximum Marks : 40

N.B. :— (i) *All questions are compulsory.*

(ii) *Figures to the right indicate full marks.*

1. (A) Differentiate between Indian National Congress and Bharatiya Janata Party. Explain your opinions with respect to the present strategies of both these parties at national level. [15]

Or

- (B) Answer in brief : [15]

(1) How bollywood films have handled current social issues successfully ? Give examples.

(2) What are the measures to eradicate casteism from the Indian society ?

(3) Express your opinions on #metoo.

2. (A) Why have all the State Governments in Maharashtra, so far, not been able to solve farmers issues, since independence ? [15]

P.T.O.

Or

(B) Answer the following questions : [15]

- (1) Supreme Court verdict on Sabarimala Temple and social response. Comment.
- (2) Write about farmers agitation in Maharashtra and State Government's stand on the same.
- (3) What is the issue of National Register of Citizens in Assam ?

3. Write short notes on (any two) : [10]

- (1) Status of Basic Research in India
- (2) Judiciary
- (3) Nana Patekar.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : दोन तास

एकूण गुण : 40

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानवी.

1. (अ) भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेस आणि भारतीय जनता पार्टी यांच्यामधील फरक स्पष्ट करा. सद्यस्थितीत दोन्ही पक्षांकडून राष्ट्रीय पातळीवर योजल्या जाणाऱ्या व्यूहरचनांच्या आधाराने तुमची मते मांडा. [15]

किंवा

(ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा : [15]

- (1) बॉलीवूडमधील चित्रपटांनी सध्याचे सामाजिक मुद्दे कसे यशस्वीपणे हाताळले आहेत, ते सोदाहरण स्पष्ट करा.
- (2) भारतीय समाजातून जातीभेद निर्मूलनासाठी कोणत्या उपाययोजना गरजेच्या आहेत ?
- (3) #metoo विषयीची आपली मते मांडा.

2. (अ) महाराष्ट्रात स्वातंत्र्योत्तर कालखंडातील आत्तापर्यंतची सर्व राज्य सरकारे शेतकऱ्यांच्या समस्या सोडविण्यात अपयशी ठरली असल्याची कारणे काय आहेत ? [15]

किंवा

(ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा : [15]

- (1) शबरीमाला मंदिरावरील सर्वोच्च न्यायालयाचा निकाल आणि समाजातील प्रतिक्रिया या विषयीचे तुमचे मत व्यक्त करा.
- (2) महाराष्ट्रातील शेतकरी आंदोलन व त्या विषयीची राज्य सरकारची भूमिका यांची माहिती द्या.
- (3) आसाममधील राष्ट्रीय नागरिक नोंदणी समस्या काय आहे ?

3. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही दोन) : [20]

- (1) भारतात मूलभूत संशोधनाची स्थिती
- (2) न्यायव्यवस्था
- (3) नाना पाटेकर.

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	
-------------	--

[5412]-46

MJMC (IV Semester) EXAMINATION, 2018

406 : FILM APPRECIATION

(2010 PATTERN)

Time : Two Hours

Maximum Marks : 40

N.B. :— (i) *All* questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

1. Does Cinema teach or is it just the reflection of society ?
Comment. [15]

Or

What are different film genres ? Explain each with example. [15]

2. What is the importance of sound and light in cinema ? [15]

Or

Write a review of a film. [15]

3. Write short notes on (any *two*) : [10]

(i) Majid Majidi

(ii) Pinjra

(iii) Satyajit Ray.

P.T.O.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : दोन तास

एकूण गुण : 40

सूचना :— (i) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

(ii) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

1. सिनेमा काही शिकवतो, की ते केवळ समाजाचे एक प्रतिबिंब आहे ? भाष्य करा. [15]

किंवा

चित्रपटाचे विविध प्रकार कोणते ? प्रत्येकी सोदाहरण स्पष्ट करा. [15]

2. ध्वनि व प्रकाश यांचे चित्रपटातील महत्त्व काय ? [15]

किंवा

कोणत्याही एका चित्रपटाचे परीक्षण लिहा. [15]

3. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही दोन) : [10]

(i) मजीद माजिदी

(ii) पिंजरा

(iii) सत्यजित राय.

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	
-------------	--

[5412]-48

MJMC (IV Semester) EXAMINATION, 2018

408 : BUSINESS JOURNALISM

(2010 PATTERN)

Time : Two Hours

Maximum Marks : 40

N.B. :— Figures to the right indicate full marks.

1. (A) Explain the role of a financial reporter as the intermediary between the stock market and the investor. [15]

Or

- (B) Answer the following questions :

- (a) Write a detailed note about your favourite business newspaper. [5]
- (b) Discuss the impact of economic liberalisation on media business. [5]
- (c) Explain ethical issues of business journalism. [5]

2. (A) What are the guidelines to prepare a business report and a business letter ? [15]

Or

- (B) Answer the following questions :

- (a) Write a detailed note on economic liberalisation. [5]
- (b) Write a detailed note about of NITI Aayog. [5]
- (c) How to find information about private and public companies ? [5]

P.T.O.

3. Write short notes on any two : [10]
- (a) Railway budget [5]
- (b) Business reporting [5]
- (c) Company Annual Reports. [5]

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास

एकूण गुण : 40

सूचना :— (i) उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.
(ii) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानवी.

1. (अ) रोखे बाजार आणि गुंतवणूकदार या दरम्यान मध्यस्थ म्हणून वित्तीय बातमीदाराची भूमिका स्पष्ट करा. [15]

किंवा

- (ब) पुढील प्रश्नांची उत्तरे लिहा :
(अ) वाणिज्यविषयक आवडत्या वर्तमानपत्रांबद्दल तपशीलवार टीप लिहा. [5]
(ब) माध्यम व्यवसायावरील आर्थिक उदारीकरणाच्या प्रभावाची चर्चा करा. [5]
(क) वाणिज्य पत्रकारितेच्या नैतिक समस्या स्पष्ट करा. [5]
2. (अ) वाणिज्य अहवाल आणि वाणिज्य पत्र तयार करण्यासाठीची मार्गदर्शक तत्वे काय? [15]

किंवा

- (ब) पुढील प्रश्नांची उत्तरे लिहा :
(अ) आर्थिक उदारीकरण या विषयी सविस्तर टीप लिहा. [5]
(ब) नीति आयोगाविषयी सविस्तर टीप लिहा. [5]
(क) खाजगी आणि सार्वजनिक कंपन्यांविषयी माहिती कशी शोधावी? [5]

3. कोणत्याही दोन विषयांवर टीपा लिहा :

- (अ) रेल्वे बजेट [5]
(ब) वाणिज्य वार्ताकन [5]
(क) कंपनीचे वार्षिक अहवाल. [5]